

ROK SV. JOZEFA (7)

NIEKTORÉ PRVKY, KTORÉ FORMOVALI DUCHA KULTU K SVÄTÉMU JOZEFOVI

(2. časť)

Náuka o prvenstve sv. Jozefa medzi svätými naberá v dnešnom čase na svojich obrátkach a začína byť značne rozšírená, všeobecne rozšírená v celej Cirkvi. Samozrejme, že medzitým sa rodili aj iné, niekedy veľmi odlišné pohľady na sv. Jozefa, často opierajúce sa o apokryfy, nenapísané vyjadrenia Tradície a tak pod. Tieto názory pravdepodobných privilégií sv. Jozefa, ktoré teológovia porovnávajú s privilegiami Panny Márie, otvárajú nové diskusie, ale tiež treba priznať, že aj závery, ak sú pozitívne, sú opreté na základoch, ktoré možno spochybniť. Nikto samozrejme netvrdí, že Jozef bol nepoškvrnene počatý. Niektorí napriek tomu tvrdia, že zostal očistený, posvätený už v lone svojej matky.

Hovoria, že keď sa toto privilegium dostalo Jeremiášovi a Jánovi Krstiteľovi, prečo by ho nemal dostať rovnako ženích Panny Márie, ktorého veľké povolanie neporovnateľne prevyšovalo povolanie spomenutých osôb? Takúto mienku mali za svoju napr. Ján Gerson, sv. Alfonz z Liguori a veľa iných teológov. Misia domnelého otca Ježiša Krista, ktorá ho postavila do bezprostrednej Ježišovej blízkosti, akoby očakávala podľa ich mienky túto svätosť ešte pred Ježišovým narodením. Teológovia, ktorí sa tejto mienke priecia, hovoria, že svätosť v matkinom lone bola výnimočná milosť, daná v kontexte špeciálnej misii, verejnej misii a taká svätosť nebola Jozefovi potrebná pred príchodom Ježiša Krista na svet. Misia Jozefa sa začala totiž až vo chvíli zasnúbenia s Pannou Máriou. František Suárez vhodne tvrdil, že téza o takomto predurčení ženícha Panny Márie nenachádza oporu vo Svätom písme, a tiež nie je podporovaná autoritou väčšiny cirkevných otcov. Názory sa takisto delia alebo rozlišujú aj v otázke týkajúcej sa žiadostivosti, náklonnosti k hriechu, ktorá akoby mala byť u Jozefa nielen úplne utlmená, ale dokonca až paralyzovaná špeciálnou milosťou, ktorá by Jozefovi znemožňovala spáchať aj všedný hriech. Hoci toto tvrdenie má svoju určitú nábožnú „vzletnosť“ voči „osobe“ Jozefa, predsa je ťažko nájsť preň oporu. Tak špeciálne, absolútne, plné privilegium možno uznať za možné, ak je udelené z milosti Božej človekovi poznačenému prvotným hriechom, ale v prípade sv. Jozefa nemáme na to žiadne teologické dôvody. Vieme len, že Jozef bol posilnený špeciálnou milosťou vo chvíli uzatvorenia manželstva s Nepoškvrnenou. Nikdy sa neuzatváral na prijatie ďalších každodenných Božích milostí a jeho duša, vedomá si zvereného pokladu, stále túžila po dokonalosti. Teda hriech mu bol natoľko cudzí, nakoľko to bolo možné pre pokorného človeka, ktorý nadovšetko miluje Boha.

Niektorí autori - medzi nimi František Suárez, sv. Bernardín Sienský, sv. František Saleský, Bossuet, dokonca veľa cirkevných otcov, videlo Jozefa v tom veľkom zástupe svätých, o ktorých píše v evanjeliu sv. Matúš v udalostiach, ktoré sa diali po Ježišovej smrti a zmŕtvychvstaní: „Otvorili sa hroby a mnohé telá zosnulých svätých vstali z

mŕtvych. Vyšli z hrobov a po jeho vzkriesení prišli do svätého mesta a ukázali sa mnohým“ (Mt 27, 52-53). Sv. Tomáš dokonca napísal, že ich zmŕtvychvstanie bolo konečné a úplné. Sv. František Saleský tvrdil: „Keď veríme, že vďaka prijímaniu Najsvätejšej sviatosti naše telá vstanú z mŕtvych v súdny deň, ako by sme mohli pochybovať o tom, že náš Pán zobral do neba s telom i dušou vznešeného sv. Jozefa, ktorému sa dostalo cti a milosti nosiť na vlastných rukách Ježiša, čo sa tak veľmi páčilo nášmu Pánovi? Bez pochyb teda, sv. Jozef prebýva v nebi s telom a dušou“. Zástancovia tejto mienky argumentujú, že Ježiš vyberajúc si akoby eskortu zmŕtvychvstalých, ktorí nejako potvrdili jeho zmŕtvychvstanie a tak učinili jeho triumf, oveľa viac spektakulárny, mal právo do tohto spoločenstva uviesť - a to v prvom rade - svojho domnelého otca. Dodávajú tiež, že bez nanebovzatia Jozefa s telom i dušou, by v nebi Svätej rodine k plnosti slávy niečo chýbalo. Aj toto tvrdenie bezpochyby zasluhuje určitú vážnosť, ale znova nemáme pre túto mienku nijakých potvrdzujúcich argumentov. Nič nám nebráni považovať ich za pravdepodobné, ale tiež nás nič nezaväzuje, aby sme ich uznali ako pravdivé. Veľa je tých, ktorí sú zástancovia tejto mienky, ale veľa je i jej protivníkov, totiž - aby v nebi bol s telom i dušou aj sv. Jozef. Tvrdia, že v nebi sú prítomné len dve osoby s telom a dušou - Pán Ježiš a jeho najčistejšia Matka. Tak sa vlastne otvára ďalšia téma, známa aj z oblasti úcty voči Panne Márii, a to z listu Kolosanom (1,24), kde sv. Pavol hovorí o dopĺňaní všetkého toho, čo ešte chýba Kristovmu utrpeniu a teda vo vzťahu k Panne Márii sa hovorí o spoluvykupiteľskom diele. Tak aj vo vzťahu k sv. Jozefovi sa otvára táto téma a titul „spoluvykupiteľ“, ktorým by jej zástancovia chceli „prizdobiť“ sv. Jozefa. Znova však treba uznať, že i toto tvrdenie nevychádza z podložených argumentácii, lebo aj Jozef bol „spoluvykupiteľom“ jedine vo význame, ako to opísal sv. Pavol v liste Kolosanom: „Teraz sa radujem v utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev“ (Kol 1, 24). Iste bol „spoluvykupiteľom“ väčším ako ostatní kresťania, veď sa osobitne staral o Ježiša Krista, o jeho výchovu, o jeho pokrm, o jeho celkové zabezpečenie a tak ho pripravoval na jeho poslanie, aj na kríž, na obeť, ktorú Ježiš priniesol na Golgote. Prostredníctvom tejto starostlivosti, - ako to býva v bežnom živote - sa staral nielen obrazne, ale aj reálne aj o krv Ježiša Krista, ktorá na dreve kríža bola vyliata za našu spásu.

Na záver môžeme len doplniť, že Jozef nepotrebuje nejaké ďalšie vymýšľané alebo nepodložené privilégia. Musí stačiť, že na jeho ponížený, v tichu prežívaný život môžeme v plnosti vzťahovať Ježišove slová: „Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve“ (Mt 18, 4). Jozef žil takýmto skromným, poníženým a utiahnutým životom a iste aj práve preto sa stal po Panne Márii najväčším v Božom kráľovstve.

Tejto charakteristike sv. Jozefa sa isto nebude priečiť, ak uvedieme niektoré zaznačené zjavenia Ženícha Panny Márie, ktoré mohli zohrať dôležitú úlohu pri vzniku i prehĺbovaní úcty.

7. júna 1660 sa zjavil sv. Jozef vo francúzskom Cotignac smädnému pastierovi Gaspardovi Ricardovi. Prikázal mu zdvihnúť skalú, aby sa napil. Neskôr osem mužov nedokázalo pohnúť s touto skalou. Francúzsky kráľ Ľudovít XIV. dojatý udalosťou, 19. marca 1661 zasvätil krajinu sv. Jozefovi a sviatok sv. Jozefa sa stal štátnym sviatkom.

Na mieste zjavenia bol vybudovaný kostol sv. Jozefa, ktorý bol zničený počas Francúzskej revolúcie. Obnovený bol až v r. 1978 a v súčasnosti ho spravujú benediktínky.

Zjavenie a zázrak sv. Jozefa je opísaný z r. 1878, keď rehoľnícom loretkám v Santa Fe v Novom Mexiku vybuďoval zázračným spôsobom chýbajúce schody na chór v Božom chráme. Schody sú jedinečným umeleckým dielom a na ich zhotovenie boli použité materiály, ktoré sa v danom regióne nenachádzali.

21. augusta 1879 sa Panna Mária zjavila spolu so sv. Jozefom a apoštolom Jánom v írskom Knocku pätnástim ľuďom. Zjavenie sa udialo v daždi, trvalo niekoľko hodín a neboli odovzdané nijaké posolstvá.

13. októbra 1917 sa udialo známe, posledné zjavenie vo Fatime za účasti viac ako 70 000 ľudí. Tento deň bol veľmi daždivý a blatistý a vyvrcholil zázrakom roztočeného slnka. Krátko pred zázrakom slnka sa zjavil aj sv. Jozef s malým Ježišom v náručí a spolu žehnali svet. Prijat' požehnanie sv. Jozefa urýchlí víťazstvo Máriinho Nepoškvrneného Srdca.

Sv. Faustína Kowalskej sa často zjavoval sv. Jozef a ubezpečoval ju, že drží nad ňou ochranu pri ohlasovaní posolstva Božieho milosrdenstva.

V r. 1968 sa udialo niekoľko zjavení Ježiša, Márie i sv. Jozefa v Zeitonne na predmestí Káhiry, ktoré videlo tisíce ľudí – kresťanov, Židov, moslimov a vládnych predstaviteľov. Boli svedkami zjavenia Svätej Rodiny nad koptským chrámom a okolo neho.

Zjavenia rehoľníčke sr. Mary Ephrem v päťdesiatych rokoch 20. st. v Ohio v USA, známe ako zjavenia „Panny Márie Ameriky“, sú zatiaľ považované ako údajné. Jadrom posolstiev je výzva na modlitbu, obrátenie, čistotu, zasvätenie sa Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie a úcta k sv. Jozefovi. V r. 1956 – 1958 údajne sám sv. Jozef rozprával s rehoľnicou. Okrem iného sv. Jozef tlmočil, ako chce Boh požehnať všetkých otcov skrze neho. Zaznela požiadavka, aby bol sv. Jozef uctievaný zvlášť v prvú stredu v mesiaci a modlitbou radostného ruženca.

Spomeniem ešte zjavenie Sv. Rodiny 22 ročnému študentovi Edsonovi Glauberovi v r. 1994 – 1998 v meste Itapiranga v Brazílii. Najskôr to bolo zjavenie Kráľovnej ruženca a pokoja a v marci 1998 sa mu zjavil aj sv. Jozef, ktorý mu zveril výzvu o zasvätenie sa jeho srdcu a žiť život v čistote, čo satan najviac v človeku nenávidí a ničí, lebo je to čnosť, ktorá sa najviac páči Bohu. Nečistota najviac zraňuje Ježiša a zvoláva trest na ľudí. Sv. Jozef sľubuje svojim ctiteľom neustálu pomoc v tomto zápase. Zjavenia potvrdil na diecéznej úrovni miestny biskup Carillo Grittiho ako nadprirodzené v r. 2010.

Pravdepodobne zjavení môže byť aj viac, hoci nie toľko, ako Cirkvou potvrdených mariánskych zjavení. Zo svätých sv. Jozefa spomenieme len dve - v Montreale (Kanada) a v poľskom meste Kalisz. Hoci oprávnené by si pozornosť zaslúžila aj každá kaplnka sv. Jozefa. Veľmi dôležité je však to, aby sa na každom mieste, ktoré je zasvätené sv.

Jozefovi, šírila a posilňovala úcta k tak vzácnemu svätcovi. A aby mesiac marec, každá streda i možnosti, ktoré ponúkol Rok sv. Jozefa, boli dostatočne využívané na prehĺbenie úcty k nemu. A nech sa ako vzácne poklady našej viery, prijímajú a rešpektujú všetky vyjadrenia pápežov o sv. Jozefovi. Stručný pohľad do minulosti a už aj prítomnosti, nech nás upevní v presvedčení, že žijeme časy sv. Jozefa. Ďakujeme svetlu z neba i odporúčaniam Cirkvi a tento milostivý čas sv. Jozefa dobre využime pre spoločné i osobné dobro. Sme pozvaní k tomu, aby sme každý osobne prežívali „Rok sv. Jozefa“ do konca života.

Ďakujeme znova za Rok sv. Jozefa vyhlásený Svätým Otcom Františkom (2020), lebo nám ho väčšmi priblížil, ale veríme, že i nás všetkých väčšmi priblížil k sv. Jozefovi.

✠ Mons. Stanislav Stolárík
rožňavský biskup

Článok uverejnený v časopise Duchovný pastier č. 8/2021 str. 382-388

Použitá literatúra:

CALLOWAY, D., H.: *Zasvätenie sa svätému Jozefovi*. Zachej.sk, 2021

CRESPI, O., NEGRI, F.: *Józef, człowiek, który prowadzi do Boga*. Częstochowa, Święty Paweł, 2017.

GASNIER, M.: *Józef milczący*, Poznań, Flos carmeli, 2013.

MARTINEZ, R., L.: *Józef słuchający*. Poznań, Flos carmeli, 2014.

PELANOWSKI, A.: *Dom Józefa*. Częstochowa, Wydawnictwo Paulinum, 2017.

SILVA, M., F.: *Bóg wie lepiej*. Kraków, Wydawnictwo AA, 2018.

Święty Józef, Edycja Świętego Pawła, Częstochowa, 2017.